

INFORMACJA dla wyborców niepełnosprawnych dotycząca Referendum Ogólnokrajowego zarządzanego na dzień 06 września 2015r.

I. Prawo do uzyskiwania informacji o wyborach.

Wyborca niepełnosprawny wpisany do rejestru wyborców w danej gminie ma prawo do uzyskiwania informacji o:

- 1) terminie wyborów oraz godzinach głosowania;
- 2) właściwym dla siebie okręgu wyborczym i obwodzie głosowania;
- 3) lokalach obwodowych komisji wyborczych przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- 4) warunkach dopisania wyborcy do spisu wyborców w wybranym przez niego obwodzie głosowania, w którym znajduje się lokal obwodowej komisji wyborczej przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- 5) komitetach wyborczych biorących udział w wyborach oraz zarejestrowanych kandydatów i listach kandydatów;
- 6) warunkach oraz formach głosowania.

Informacje te są przekazywane wyborcy niepełnosprawnemu, na jego wniosek, przez Wójta Gminy Trzcinica lub upoważnionego przez niego pracownika Urzędu Gminy Trzcinica. We wniosku, o którym mowa, wyborca podaje nazwisko, imię (imiona) oraz adres stałego zamieszkania.

Pracownikiem upoważnionym przez Wójta Gminy Trzcinica do przyjmowania wniosków oraz informowania wyborców niepełnosprawnych o sposobach (formach) głosowania adekwatnie do rodzaju i stopnia niepełnosprawności są:

- Joanna Gatner, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego, tel. +48 (62) 78-15-009,
- poczta elektroniczna joanna.gatner@trzcinica.com.pl

II. Prawo głosowania korespondencyjnego.

Prawo do głosowania mają wszyscy wyborcy za wyjątkiem wyborcy przebywającego w:

- zakładach opieki zdrowotnej,
- domach pomocy społecznej,
- zakładach karnych i aresztach śledczych oraz ich oddziałach zewnętrznych, a także wyborcy głosujący przez pełnomocnika.

Zamiar głosowania korespondencyjnego należy zgłosić Wójtowi Gminy Trzcinica najpóźniej **do dnia 24 sierpnia 2015 r. (poniedziałek)**.

Zgłoszenie może być dokonane ustnie, pisemnie, telegraficznie, telefaksem lub w formie elektronicznej. Zgłoszenie musi zawierać:

- nazwisko,
- imię (imiona),
- imię ojca,
- datę urodzenia,
- numer ewidencyjny PESEL, a w przypadku obywatela Unii Europejskiej niebędącego obywatelem polskim numer paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość,
- oświadczenie o wpisaniu do rejestru wyborców w danej gminie,
- oznaczeniu wyborów,
- kopię orzeczenia o niepełnosprawności,
- żądanie załączenia nakładki w alfabecie Braille'a, o ile wyborca ich sobie zażyczy,
- adres na który ma być wysłany pakiet wyborczy.

W przypadku braku wymaganych danych w zgłoszeniu Wójt lub upoważniony przez niego pracownik wzywa wyborcę do uzupełnienia wniosku w ciągu 3 dni. Zgłoszenia nieuzupełnione w wyznaczonym terminie nie są dalej rozpatrywane, o czym wyborca zostanie powiadomiony.

Po rozpatrzeniu zgłoszenia wyborca zostaje dopisany do spisu wyborców obwodu głosowania wyznaczonego do głosowania korespondencyjnego na terenie gminy Trzcinnica.

Pakiet wyborczy, który wyśle Wójt Gminy, wyborca powinien otrzymać nie później niż 7 dni przed dniem głosowania, do rąk własnych, za pokwitowaniem odbioru. Jeśli wyborca nie będzie mógł własnoręcznie pokwitować odbioru, czynność tę może wykonać doręczający, wskazując przyczynę braku podpisu wyborcy. W przypadku nieobecności wyborcy, doręczający zostawi mu informację o dacie powtórnej próby doręczenia (nie później niż 3 dni od daty pierwszej próby). Pakiet wyborczy zawiera: zaadresowaną kopertę zwrotną, kartę lub karty do głosowania, kopertę na kartę lub karty do głosowania oraz oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu na karcie do głosowania, a także nakładkę w alfabecie Braille'a, jeśli wyborca jej zażądał. Wyborca, po wypełnieniu karty lub kart do głosowania, wkłada ją do koperty na kartę do głosowania i zakleja kopertę. Zaklejoną kopertę na kartę do głosowania wraz z podpisanym oświadczeniem umieszcza w kopercie zwrotnej i przekazuje, za pokwitowaniem, pracownikowi Poczty Polskiej, który zgłosi się po jej odbiór najpóźniej ostatniego dnia roboczego przed dniem wyborów.

Przesyłka ta jest zwolniona z opłat pocztowych. Koperty zwrotne przekazywane są do właściwej obwodowej komisji wyborczej do zakończenia głosowania.

Wyborca niepełnosprawny może osobiście dostarczyć kopertę zwrotną do wyznaczonej mu do głosowania korespondencyjnego obwodowej komisji wyborczej.

W przypadku, gdy pakiet wyborczy nie został odebrany z powodu podania przez wyborcę błędnego adresu, a wyborca podtrzymuje chęć głosowania korespondencyjnego istnieje, na wyraźne żądanie wyborcy, możliwość doręczenia pakietu na inny adres ale wyłącznie na terenie tej samej gminy.

W przypadku złożenia przez wyborcę oświadczenia o rezygnacji z głosowania korespondencyjnego, możliwe jest wydanie temu wyborcy zaświadczenia o prawie do głosowania lub dopuszczenie do głosowania osobistego w lokalu wyborczym, jeżeli zwrócił on, osobiście, przez pocztę lub w inny sposób, pakiet wyborczy w stanie

nienaruszonym. W takiej sytuacji wyborca będzie głosował w obwodzie, w którym został dopisany do spisu wyborców w związku ze zgłoszeniem zamiaru głosowania korespondencyjnego.

UWAGA!!!

Głosować korespondencyjne nie mogą wyborcy niepełnosprawni umieszczeni w spisach wyborców w: obwodach głosowania utworzonych w zakładach opieki zdrowotnej, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych, a także wyborcy, którzy udzielili pełnomocnictwa do głosowania.

III. Prawo do głosowania przez pełnomocnika.

Głosować przez pełnomocnika mogą wyborcy którzy najpóźniej w dniu głosowania ukończą 75 lat lub posiadający orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, w tym także wyborcy posiadający orzeczenie organu rentowego o:

- 1) całkowitej niezdolności do pracy;
  - 2) niezdolności do samodzielnej egzystencji;
  - 3) orzeczenie o zaliczeniu do I grupy inwalidów;
  - 4) orzeczenie o zaliczeniu do II grupy inwalidów;
- a także osoby o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny.

Nie mają prawa do głosowania przez pełnomocnika wyborcy przebywający w:

- zakładach opieki zdrowotnej,
  - domach pomocy społecznej,
  - zakładach karnych i aresztach śledczych oraz ich oddziałach zewnętrznych,
- a także wyborcy głosujący korespondencyjnie.

Wyborca niepełnosprawny chcący głosować za pośrednictwem pełnomocnika składa wniosek o sporządzenie aktu pełnomocnictwa do dnia 28 sierpnia 2015 r.

Pełnomocnikiem może być osoba wpisana do rejestru wyborców w tej samej gminie, co udzielający pełnomocnictwa do głosowania. Pełnomocnikiem nie może być osoba wchodząca w skład komisji obwodowej właściwej dla obwodu głosowania osoby udzielającej pełnomocnictwa do głosowania, a także mężowie zaufania, jak również kandydaci w danych wyborach.

Pełnomocnictwo można przyjąć tylko od jednej osoby lub od dwóch osób, jeżeli co najmniej jedną z nich jest wstępny (ojciec, matka, dziadek, babka, itd.), zstępny (syn, córka, wnuk, wnuczka, itd.), małżonek, brat, siostra lub osoba pozostająca w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli w stosunku do pełnomocnika.

W celu sporządzenia aktu pełnomocnictwa wyborca składa wniosek do Wójta Gminy Trzcinica. Wniosek należy złożyć najpóźniej do 28 sierpnia 2015r. Wniosek może być złożony pocztą, lub przez dowolną osobę w urzędzie gminy. Wniosek musi być podpisany przez wnoszącego o sporządzenie aktu pełnomocnictwa lub przez osobę mającą być pełnomocnikiem w przypadku, gdy wnioskujący nie może lub nie umie podpisać wniosku.

Do wniosku należy dołączyć:

- pisemną zgodę osoby mającej być pełnomocnikiem na przyjęcie pełnomocnictwa;
- kopię aktualnego orzeczenia właściwego organu orzekającego o ustaleniu stopnia niepełnosprawności, jeżeli wyborca udzielający pełnomocnictwa w dniu głosowania nie będzie miał ukończonych 75 lat.

Akt pełnomocnictwa jest sporządzany w miejscu zamieszkania wyborcy lub w innym miejscu na obszarze gminy, jeżeli wyborca zwróci się o to we wniosku o jego sporządzenie przed Wójtem lub przed upoważnionym przez niego do sporządzania aktów pełnomocnictwa do głosowania pracownikiem urzędu gminy.

Wyborca ma prawo cofnąć pełnomocnictwo:

- 1) głosując osobiście, jeśli nie zagłosował przed nim jego pełnomocnik (głosowanie osobiste unieważnia pełnomocnictwo);
- 2) składając stosowne oświadczenie:
  - Wójtowi najpóźniej **do 4 września 2015 r.**
  - właściwej obwodowej komisji wyborczej w dniu głosowania, jeśli nie zagłosował wcześniej jego pełnomocnik (głosowanie osobiste unieważnia pełnomocnictwo).

IV. Głosowanie w wybranym przez siebie lokalu obwodowej komisji wyborczej, w tym w lokalu dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wyborca może głosować osobiście w lokalu wyborczym w obwodzie głosowania właściwym dla jego miejsca zamieszkania. Może także głosować w wybranym przez siebie lokalu wyborczym, w tym także w lokalu dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych na obszarze gminy Trzcinica.

W tym celu powinien on złożyć wniosek o dopisanie do spisu wyborców w wybranym przez siebie obwodzie głosowania na obszarze gminy Trzcinica.

Wyjątek stanowi sytuacja, gdy wnioskodawcą jest wyborca niepełnosprawny, a na obszarze okręgu wyborczego właściwego jego stałego zamieszkania nie ma siedziby obwodowej komisji wyborczej przystosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wniosek składa się w urzędzie gminy najpóźniej w dniu 1 września 2015 r.

Wyborca zostanie skreślony ze spisu wyborców w obwodzie właściwym dla miejsca stałego zamieszkania.

Informacja o lokalach obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych dostępna jest w Biuletynie Informacji Publicznej gminy oraz w obwieszczeniu wójta o numerach i granicach obwodów głosowania, najpóźniej **w 30 dniu przed dniem wyborów, tj. w dniu 5 sierpnia 2015 r.**

V. Głosowanie w lokalu wyborczym przy użyciu nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a.

Wyborca niepełnosprawny może głosować przy użyciu nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a, w lokalu wyborczym. W dniu wyborów obwodowa komisja wyborcza wraz z kartą do głosowania wyda wyborcy niepełnosprawnemu, na jego

prośbę, nakładkę na tę kartę. Po oddaniu głosu wyborca obowiązany jest zwrócić komisji obwodowej nakładki na karty.

VI. Korzystanie z pomocy innej osoby w trakcie głosowania w lokalu wyborczym.

Wyborcy niepełnosprawnemu, na jego prośbę, może pomagać w głosowaniu w lokalu wyborczym inna osoba, w tym także niepełnoletnia. Pomoc ta może mieć tylko techniczny charakter. Nie może ona polegać na sugerowaniu wyborcy sposobu głosowania lub na głosowaniu w zastępstwie tego wyborcy. Dopuszczalne jest, aby na życzenie wyborcy niepełnosprawnego w pomieszczeniu za zasłoną przebywała osoba udzielająca pomocy. Osobą tą nie może być członek komisji ani mąż zaufania.

Natomiast komisja jest obowiązana, na prośbę wyborcy niepełnosprawnego, do przekazania ustnie treści obwieszczeń wyborczych w zakresie informacji o komitetach wyborczych biorących udział w wyborach oraz zarejestrowanych kandydatach i listach kandydatów.

Przedstawiony materiał przygotowano na podstawie m.in. ustawy z dnia 5 stycznia 2011r.- Kodeks Wyborczy (t.j. Dz. U. z 2011r. Nr 21, poz. 112 z późn. zm.) w związku z art. 92 ust.1 ustawy z dnia 14 marca 2003r. O referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2015r. poz. 318)